

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความแตกต่างของการมีหลักประกันสุขภาพระหว่างแรงงานย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่น
ในอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน นางสาวอัมพร สราญเศรษฐ์
สาขาวิชา การวิจัยและพัฒนาระบบสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สีลม แจ่มอุติรัตน์)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สีลม แจ่มอุติรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย)

.....กรรมการ
(ดร.สาวิตรี ลิมชัยอรุณเรือง)

.....กรรมการ
(ดร.สาวิตรี ลิมชัยอรุณเรือง)

.....กรรมการ
(นายแพทย์พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข)

.....กรรมการ
(นายแพทย์สุวัฒน์ วิริยพงษ์สุกิจ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาระบบสาธารณสุข

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล อารีย์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความแตกต่างของการมีหลักประกันสุขภาพระหว่างแรงงานย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่น ในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวอัมพร สราญเศรษฐ์
สาขาวิชา	การวิจัยและพัฒนาระบบสาธารณสุข
ปีการศึกษา	2546

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีสิทธิหลักประกันสุขภาพระหว่างแรงงานย้ายถิ่นและไม่ย้ายถิ่นในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการไม่มีสิทธิหลักประกันสุขภาพกับปัจจัยต่าง ๆ และการใช้บริการสุขภาพและค่ารักษาด้านสุขภาพ โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จากแรงงานไร้ฝีมือคนไทยอาชีพก่อสร้างและตัดยาง/ปลูกผักที่อาศัยอยู่ด้วยกันที่อำเภอสะเดา เปรียบเทียบแรงงานย้ายถิ่น 253 คน แรงงานไม่ย้ายถิ่น 203 คน รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจแต่ละครัวเรือน ประกอบด้วยข้อมูลความครอบคลุมหลักประกันสุขภาพ สังคมเศรษฐกิจ การรับรู้ระดับสุขภาพ และการใช้บริการทางการแพทย์ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.80 และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงครอนบาคแอลฟา เท่ากับ 0.85 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ทดสอบสมมติฐานความแตกต่างด้วย binomial exact test สำหรับข้อมูลไม่ต่อเนื่อง สถิติ t-test และ Mann-Whitney U test สำหรับข้อมูลต่อเนื่อง วิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุแบบโลจิสติก (Multiple Logistic Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์การไม่มีสิทธิหลักประกันสุขภาพกับปัจจัยต่าง ๆ

ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างของการมีสิทธิหลักประกันสุขภาพที่อำเภอสะเดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) สัดส่วนแรงงานไม่ย้ายถิ่นที่มีสิทธิหลักประกันสุขภาพมากกว่าแรงงานย้ายถิ่นประมาณ 3 เท่า การย้ายถิ่นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการขาดหลักประกัน (Odds Ratio=488.8; 95%CI: 67.1, 3559.2) ปัจจัยรองลงมา คือ อายุ (Odds Ratio=0.5; 95%CI: 0.3, 0.9; $p=0.017$) ผลจากการไม่มีสิทธิหลักประกันสุขภาพทำให้ผู้ใช้แรงงานใช้บริการร้านขายยา คลินิกเอกชนและโรงพยาบาลเอกชนมากกว่า ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลสูงกว่าทั้งของตนเองและสมาชิกครอบครัวที่อาศัยอยู่ด้วยกันที่อำเภอสะเดา ผลจากการศึกษาพบว่าความแตกต่างยังคงมีอยู่ แรงงานย้ายถิ่นเป็นกลุ่มด้อยโอกาสอีกกลุ่มหนึ่ง

Thesis Title Inequality Health Insurance between Immigrant and Resident Workers in
 Sadao District, Songkla Province

Author Miss Amporn Saransed

Major Program Health System Research and Development

Academic Year 2003

Abstract

This survey study was conducted to assess the inequality in health insurance, health status, health expenditure and health care service utilization among unskilled workers employed in Sadao district, Songkla province. The purposive sampling was compared 253 immigrant workers to 203 resident workers in construction sites and rubber or vegetable plants on the issues of insurance coverage, socioeconomic; self-rated health, and health care service utilization. The instrument was tested for its content validity by 5 experts, the content validity index was 0.80 and Cronbach's Alpha was used to test its reliability of which the value was 0.85. The data were analyzed using descriptive statistics, comparative statistics including exact binomial statistics for discrete data, t-test and Mann-Whitney U test for continuous data, and Multiple Logistic Regression for investigation probability of being uninsured between immigrant and resident workers.

The results showed that inequality in insurance coverage between immigrant and resident workers, was statistically significant ($p < 0.001$). The proportion of resident workers having health insurance was 3 times greater than the immigrant workers. Migration was the most influencing factor associated with the lack of health insurance (Odds Ratio=488.8; 95%CI: 67.1, 3559.2). Another predictor was age of workers (Odds Ratio=0.5; 95%CI: 0.3, 0.9; $p=0.017$). Upon being ill, the immigrant workers sought health services at drug stores, private clinics and private hospitals; they were more likely to pay out of their own pocket. The findings suggested that inequality existed and immigrant workers were at the disadvantage.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากคณะกรรมการ
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สีลม แจ่มอุลิตร์ตัน ประธานกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา แนวทาง ประสพการณ์ที่ดีในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้
วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย และดร.สาวิตรี ลิ้มชัยอรุณเรือง ในความ
ช่วยเหลือ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องให้งานวิจัยดำเนินไปด้วยดี และ
ขอกราบขอบพระคุณนายแพทย์พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข นายแพทย์สุวัฒน์ วิริยพงษ์สุกิจ กรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ศุภสิทธิ์ พรรณารุโณทัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์
นายแพทย์เกรียงศักดิ์ หลิวจันทร์พัฒนา นายแพทย์ยอร์น จิระนคร นายแพทย์อมร รอดคล้าย
และรองศาสตราจารย์วรรณี จันทร์สว่าง

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่สนับสนุนทุนอุดหนุนการ
ค้นคว้าวิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอสะเดา เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลสะเดา ที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การวิจัย
ครั้งนี้ดำเนินไปด้วยดี

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และทุกคนในครอบครัวที่คอยสนับสนุน
เป็นกำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณ ดร.นงนุช บุญยัง ที่คอยให้กำลังใจ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่
เป็นกัลยาณมิตรทุกท่าน คุณความดีหรือประโยชน์ที่รับการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่บุพการีผู้มี
พระคุณ ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

อัมพร สราญเศรษฐ์

